

«Επανεκκίνηση ή Νέα Εποχή;»

Τι απαντούν
στο ερώτημα
οι Νομικοί;

Το 2020 υπήρξε μια ιστορική χρονιά για την Ελλάδα και τον κόσμο. Ήταν μια χρονιά που ξεκίνησε με φόβο και τελείωσε με ελπίδα. Την ελπίδα έφερε το επιστημονικό επίτευγμα της ανάπτυξης, με πρωτόγνωρη ταχύτητα, αποτελεσματικών εμβολίων κατά του ιού Covid-19. Και τώρα, παρά τις δυσκολίες του δρόμου που πρέπει να διαβούμε για να βγούμε από την πανδημία, χρειαζόμαστε να σχεδιάσουμε για το μέλλον, έχοντας μπει στη 3η δεκαετία του 21ου αιώνα. Και το ερώτημα τίθεται και για εμάς τους Νομικούς: Πρέπει να επιχειρήσουμε την «Επανεκκίνηση» ή να χαράξουμε μια «Νέα Εποχή»; Θέλουμε τάχα να «επιστρέψουμε» στο σημείο που ήμασταν πριν; Ή μήπως να αξιοποιήσουμε σαν καταλύτη τις σοβαρές προκλήσεις που δεχθήκαμε για να επιφέρουμε εκείνες τις αλλαγές που θα μας επιτρέψουν να δημιουργήσουμε - με συστηματική και στοχευμένη εργασία - πολύ μεγαλύτερη αξία, στοχεύοντας πλέον στη δημιουργία μιας άλλης, διαφορετικής και καλύτερης «Νέας Εποχής»;

Παναγιώτης Μ. Μπερνίτσας

Επικεφαλής Εταίρος, Μπερνίτσας Δικηγορική Εταιρεία,
τ. Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής Δημοκριτείου
Πανεπιστημίου Θράκης

Αν επανεκκίνηση σημαίνει βάζουμε μπρος τις σταματημένες μηχανές, οι μηχανές ποτέ δεν σταμάτησαν να κινούνται. Επιβράδυναν ή επιτάχυναν μέσα στο 2020 παρασύροντας υπερβολικά πολλούς σε οικονομική και ψυχική καταστροφή, αρκετούς σε μια αβέβαιη σταθερότητα και λίγους σε νέες κατακτήσεις.

Η Νέα Εποχή είναι εδώ. Απρόσκλητη. Αδυσώπητη. Και ίσως μέχρι να τη δαμάσουμε να έχουμε μπει σε μια νεώτερη Νέα Εποχή. Δεν διαμορφώνουμε μόνο εμείς κάθε Νέα Εποχή, αλλά και εκείνη διαμορφώνει εμάς. Εμείς τι πρέπει να κάνουμε; Όπως για όλους τους έμβιους οργανισμούς χρειάζεται προσαρμοστικότητα και για το ανθρωπινό είδος ειδικά αναστοχασμός.

Η προσαρμοστικότητα θα επιτρέψει να αξιολογήσουμε τη χαμένη αμεριμνησία (που μόνο τώρα αντιλαμβανόμαστε εκ των υστέρων ως τέτοια) ως μη καίριο συστατικό του σκληρού πυρήνα της ευζωίας μας και ίσως και της κοινωνικότητάς μας. Μπορεί μάλιστα να μας βοηθήσει να συγκεντρωθούμε στα ουσιώδη, στην αυτοβελτίωση, στο να σεβόμαστε και να τιμούμε περισσότερο την εργασία μας. Η στενωπός από την οποία δι-

ερχόμαστε μπορεί να μας κάνει πιο οξυδερκείς στις νέες ευκαιρίες, πιο ευέλικτους στην αξιοποίηση της τεχνολογίας, πιο δεκτικούς στην προστασία των δημόσιων αγαθών, όπως το περιβάλλον, τα δημόσια κτίρια, οι κοινόχρηστοι χώροι, τα πανεπιστήμια και να μας επιτρέψει να απολαύσουμε αγαθά που θεωρούσαμε αυτονόητα, την υγεία μας, χρόνο με την οικογένειά μας και τους στενούς φίλους μας. Ακόμη και να μας οδηγήσει σε μια νέα φάση κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.

Ο αναστοχασμός θα μας κάνει να εκτιμήσουμε περισσότερο αυτά που έχουμε και μπορούμε να αποκτήσουμε σε σχέση με αυτά που χάνουμε. Ζούμε σε ένα κράτος που παρά τις αστοχίες μας ανήκει στην προηγμένη ομάδα των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει ένα ισχυρό νόμισμα (σκεφθείτε τις αγωνίες των προηγούμενων γενεών, όταν με τις διακυμάνσεις της δραχμής χάνονταν σε μέρες οι κόποι μιας ζωής), έχει κράτος πρόνοιας, που παρά τα ελαττώματά του προσφέρει σε όλους υπηρεσίες δημόσιας υγείας (σκεφθείτε πόσοι άνεργοι στις ΗΠΑ δεν έχουν πρόσβαση σε δημόσια περίθαλψη) καθώς και συνταγματικά κατοχυρωμένες διατάξεις για την προστασία της εργασίας, την κοινωνική ασφάλιση και τη φροντίδα των αδυνάτων. Κυρίως, ζούμε σε μια χώρα όπου προστατεύονται τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Σε μια δημοκρατία, που γίνεται είδος εν ανεπαρκεία στο σύγχρονο κόσμο και που πρέπει να προστατεύσουμε με τη δύναμη του μυαλού και της ψυχής μας σαν κόρη οφθαλμού.